

SLOVENE

Štev. 132. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
(vhod iz dvorišča nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure popoldne.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona šte. 74.

V Ljubljani, v ponedeljek, 13. junija 1904.

Izhaja vsak dan, izvenšedne nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavljeno 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
Vprejema naročnino, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petivista (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrista
20 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravišškega telefona šte. 188.

Izlet kršč. delavstva na Šmarno goro!

Slabo vreme je povzročilo, da udeležba pri praznovanju desetletnice slov. katoliškega delavskega društva ni bila tako mnogobrojna, kakršna bi bila ob lepem vremenu. Kljub temu smo zadovoljni, ker one stotine delavstva, ki so prišle na Šmarno goro, so bili najboljši naši tovariši in tovarišice v boju za probujenje našega ljudstva.

Zastopane so bile skoro da vse večje kršč. soc. organizacije na Kranjskem, poleg ljubljanskega delavstva je bilo zastopano kršč. soc. delavstvo na Savi in Javorniku, v Trzinu, Kropi, Kamni gorici, iz Medvod, iz Vevč in od drugod. Pri sv. maši, katero je služil dr. Krek, so vrlo pele delavke iz ljublj. tobačne tovarne pod spretnim vodstvom g. Jovana.

Točno ob pol 1. uri popoldne se je pričel shod na Planinici, kateremu je predsedoval tov. Jernej Urban, predsednik „Slov. katol. delavskega društva“ v Ljubljani.

Prvi je govoril g. dr. Janez Ev. Krek o ljudskih zahtevah in nasprotnikih ljudstva. Ne glede na nasprotnike naše, liberalce in socialne demokrate, pojdimo mirno in odločno naprej svojo pot!

V preteklem desetletju se je storilo veliko za organizacijo delavstva in vsega ljudstva; napake, ki so se zgodile pri organizaciji, moramo računati na rovač človeške slabosti, kar se je pa storilo dobrega, to je bilo od Boga. Ne nazaj, ampak naprej bodi naš namen, in zato tudi ni prav, da se pojo slavospevi onim, ki so kaj javno storili. Slavospevi ubijajo se tako delavnega in zasluznega moža. Naša dolžnost je delo! Veliko se še ni storilo v naši organizaciji, in zato bodimo pripravljeni za nadaljnje delo. Slavospevi so doma med liberalci. Kakor hitro pri liberalcih kdo kaj stori in kaj reče, prično vse liberalne kavke kavkati in ga hvalliti, tako da se mladi liberalci v slavospevih izgubi in vleče k poditku na lavorikah, ki si jih je pridobil brez truda in brez dela. Zivljenje je resno, in ker je resno, moramo

tudi mi resno delovati. Naprej misliti je naša dolžnost. Kakor smo doslej imeli, bomo še imeli boj, da priborimo delavstvu njegove pravice.

V vsaki vojski so potrebne žrtve, in le tak je za vojsko, kdor se zna žrtvovati in zna tudi kaj pretrpeti. Kdor ne zna pretrpeti ničesar, tak ni za vojsko. Mehki in mirni ljudje niso za vojsko. Vojska je resna volja sovražnika premagati in streti njegovo moč. Vojska mora trajati toliko časa, da je sovražnik popolnoma premagan. Proti našim nasprotnikom se moramo boriti do končne popolne zmage, ker le tako bomo mogli izvojevati našemu delavstvu in ljudstvu ravnopravnost. Nasprotnikom ne bomo ostali dolžni nobenega udarca. Prepričan sem, da le tisti zadenejo v boju pravo, ki so res po žrtvovalni ljudje.

Drugi govornik, tov. Glavič, z Jesenic je pozdravil shod in opisoval boje delavstva v Gorenji dolini, ki bode, odkar se je predramilo v boju za svoje pravice, visoko nosilo zastavo slovensko in kršč. soc. v Gorenji dolini.

Med govorom tovariša Glaviča je došel na shod živahno pozdravljen voditelj katoliško-narodne stranke drž. in dežel. poslanec g. dr. Ivan Susteršič. Govoril je nekako tako le:

Politični položaj.

Ako tudi naše zborovanje moti dež, zborujemo vztrajno naprej in jaz hočem govoriti pod dežnikom, z ozirom na slabo vreme kolikor mogoče kratko. Današnji politični položaj je tak, da je slovensko ljudstvo v najhujši opoziciji proti vladi in bode v tem boju vztrajalo do končne zmage. Zasluge raznih vlad so, da slovensko ljudstvo ni dobilo pravic, ki mu gredo po božjem in človeškem pravu. Katoliško-narodni poslanci v državnem zboru smo se pridružili češki obstrukciji, in to tem lažje, ker smo že obstrukcije vajeni iz kranjskega deželnega zbora, in sicer smo se pridružili obstrukciji zato, ker jo moramo porabiti kot najhujše sredstvo, da razbijemo nam sovražni sistem v državnem zboru. Opraviči imamo z nenaravno sestavljenim parlamentom, v katerega voli 4000 veleposestnikov čez 80 poslancev, medtem ko imam jaz, ki me je

volilo 38.000 volilcev, le en glas v državnem zboru. (Klici ogorčenja.) Sedanji parlamentni zastopstvo ljudstva, in zato ga ljudski zastopniki moramo razbiti, ker kaj slabšega za tem državnim zborom ne more priti. A ljudstvo bo s pravnimi, četudi skrajnimi sredstvi doseglo, da bode na podlagi splošne, tajne in direktne volilne pravice voljeni državni zbor res zastopal ljudstvo.

Zadnje delegacijsko zasedanje dokazuje, kako protiljudski je sedanji sistem. Privilegirani delegati so dovolili vse, kar je zahtevala vojna uprava, 400 milijonov kron! Ne tajim, da država potrebuje dobrih kanonov, da mi vsi hočemo dobro armado, da ne bodo naši vojaki v slučaju vojske tepeni od bolj oboroženega sovražnika. A pravi ljudski zastopnik se mora povprašati, kdo bo plačal stroške? Sedanji sistem je kriv, da pravi ljudski zastopnik pod nobenim pogojem ne more glasovati za take stroške, ki jih po krivici mora ponajveč trpeti ljudstvo, dokler se ne izpremeni krivični davčni sistem, ki tlačil ljudstvo, a ne obdačuje primerno gospode in velekapitaliste.

Ljudstvo naše valed krivičnega davčnega sistema ne more nikakor več prenašati novih bremen. Okrepiti se mora gospodarska moč ljudstva, ki peša, kar zlasti dokazuje vedno naraščajoče število izseljencev, ki so večinoma kmečkega in delavskega stanu. Najboljše moči se odtegujejo domovini in si iščejo zasluzka drugod, valed razmer, katere je ustvaril krivični protiljudski sistem.

Laži nasprotnikov.

Nesramna laž liberalcev in socialnih demokratov je, da sem jaz kedaj glasoval za nove topove. Istina je, da pametnejši socialni demokratje izprevidelajo, da je treba socialnim demokratom skupaj marširati s krščansko demokratično stranko, ako hoče ljudstvo doseči zmago svojim zahtevam. Moje načelo je, zastopati pravice ljudstva, vsakogar, kdor ima prav, in marsikakega socialnega demokrata bi lahko imenoval z imenom, ki je pri meni iskal pomoči in sveta, ko se mu je godila krivica, in ga je tudi brezplačno dobil. Z največjo odločnostjo zavračam laži, katere

širijo socialni demokratje o meni, da sem glasoval za zahteve vojne uprave, kot nesramno in izmišljeno laž. A čudno je, da pri nas v Avstriji socialna demokracija tako nasprotuje zahtevam vojne uprave, ko na Francoskem, kjer je v večini, glasuje za vse zahteve vojne uprave. Izjavljam odkrito, da, ako bode ljudstvo dobilo pravice, sem tudi jaz pripravljen glasovati za potrebne zahteve vojne uprave. Mi Avstrijci hočemo, da v vojski zmaga naša armada. A ljudski zastopniki zahtevamo predvsem obdačenje milijonarjev, boljše gospodarske razmere, delavcu dosti plače, da ne bode delavec izpostavljen samovolji gospodarjevi, in splošno volilno pravico v vse postavodajalne zastope. Kakršne so razmere danes, je ljudstvo z upravo nezadovoljno, in ako bi vprašali ljudstvo, kako ono sodi o zahtevah vojne uprave, bi ogromna večina ljudstva v znak nezadovoljnosti s sedanjo upravo glasovalo proti zahtevam vojne uprave.

Proti krivični kvoti.

Skrajno krivično porazdeljeni so tudi stroški za vojno. Imamo vsako leto 103 tisoč vojaških novincev, in sicer jih ima Avstrija 59 in Ogrska 44 tisoč.

Po tem razmerju bi morala nositi tudi vsaka državna polovica stroške za svoje vojake. A temu ni nikakor tako, ker ne plača od 100 milijonov, ki jih potrebujemo za vzdrževanje armade — 59 milijonov Avstrija in 44 milijonov Ogrska, kakor bi bilo pravično, marveč plačamo mi Avstrijci 72 in Ogrri 28 milijonov. Tako plačamo mi Avstrijci poleg tega, da vzdržujemo sami svoje vojake, še za vzdrževanje ogrskih špičkarjev vsako leto 44 milijonov goldinarjev. (Klici: škandal in sramota; splošno ogorčenje.)

Dokler se ta skrajno krivična porazdelitev ne odpravi, toliko časa pravi ljudski zastopnik nikakor ne more glasovati za zahteve vojne uprave!

Koliko bi se dalo s tem denarjem storiti za ljudstvo! Lahko bi se s tem denarjem, katerega plačujemo za Ogrce, ustanovilo zavarovanje za starost in onemoglost tako za industrialno-obrtno kakor tudi za kmečko delavstvo. Z mirno vestjo sem kot delegat in zastopnik ljudstva glasoval proti zahtevam vojne uprave in ravno tako mirno in javno podam račun o svojem delovanju v delegaciji!

LISTEK.

Na morju.

Francoški spisal Guy de Maupassant.

Čitalo se je v časnikih:

Boulogne sur Mer, 22. jan. Piše se nam: „Strašna nesreča se je pripetila pri nas. Ribiški čoln posestnika Javela je vrgel vihar ob skalo, ravno ko je hotel v pristan zaviti, da se je razbil. Vkljub rešilnim poskusom so utonili štirje možje in vajenec v morju. Nevihta še traja. Bojimo se novih nesreč.“

Kdo je ta posestnik Javel? Ali je brat onega z eno roko?

Ce je ta, ki je poginil z ostanki svojega čolna, tisti mož, na katerega mislim, je bil že pred osemnajstimi leti priča druge žaloigre, ravno tako strašne, kakor vsi grozni dogodki na morju.

Starejši Javel je bil tedaj posestnik žalupe.

Ce je veter svež in če morje ne dela prevelikih valov, se začne ribji lov.

Mreža je po celi dolgosti na veliko, z železom okovano bruno pritnjena, ki se z

dvema vrvmi po škripcih razvije. — Čoln vleče to pripravo za seboj, ki razorje dno morja in ga razljudi.

Javel je imel svojega mlajšega brata, štiri možje in vajenca v čolnu. Pri lepem vremenu se je odpeljal ribe lovit.

Kmalu se je vzdignil veter, nastala je nevihta in prisilila ribiče bežati. Dospeli so na angleško obrežje, toda vihar jih ni pustil na obrežje dospeti. Čoln se je podal zopet na morje in prišel kmalu zopet na francosko obrežje. Nevihta ni popustila, ampak je obdajala vsa pribežališča s penami, šumenjem in nevarnostjo.

Čoln se je obrnil vnovič, da bi se dal še dalje od valov semintja metati, na visoko morje, že skoraj na grdo vreme navajen, ki ga je dostikrat prisililo, po pet do šest dni med obema deželama bloditi, ne da bi mogel priti na suho.

Ko je bil že tretjič na odprtem morju, je nevihta ponehala in, četudi se je morje še visoko valovilo, je vendar zapovedal Javel mreže vreči.

Mrežo so torej vrgli v morje in štirje možje, dva spredaj, dva zvađi, so začeli yvri

odvijati in mrežo spuščati. Naenkrat pa je dosegla dno, velik val je vrgel v tem trenutku čoln naprej, Javel mlajši, ki je pomagal spredaj vrvi odvijati, je padel, in njegova roka je prišla pri tem med vrv in med drog, s katerega so jo odvijali.

Obupno se je mučil, da bi vrv z drugo roko vzdignil, toda mreža je spredaj vlekla in ni izpustila.

Od bolečine je vpil. Vsi so prihiteli, prišli vrv in skušali oprostiti roko. Zastonj.

»Mora se prerezati!«, je rekel eden mornarjev in potegnil nož iz žepa, ki bi bil z dvema rezljajema rešil roko.

Toda rezati bi se reklo celo ribiško opravo uničiti, in mreža je bila denarja vredna, veliko denarja, petnajst sto frankov, in je bila starega Javela, ki je zelo pazil na svojo last.

Tudi zdaj je v strahu klical: »Ne, ne prereži, počakaj še, bodem čoln obrnil«, in hitel je h krmilu in začel obračati čoln.

Čoln se je komaj premaknil, ker ga je mreža zadrževala in ker so ga veter in valovi naprej gnali.

Javel mlajši je padel na kolena, njegovi

zobje so se stisnili, oči so mu izstopile. Rekel ni ničesar. Njegov brat je zopet prišel, ker se je bal, da bode mornar vendar vrv prerezal, in še enkrat je boječe zaklical: »Počakajte še; počakajte še, da sidro vržem!«

Izpustili so sidro, čoln se lahko malo nazaj pomaknil, vrv se je malo zrahljala in mogli so potegniti ven mrtvo roko v krvavem rokavu.

Javel mlajši je bil skoraj ob pamet. — Slekli so mu suknjo in videli so nekaj strašnega — popolnoma zmečkan kos mesa, iz katerega je vrela kri, kakor iz sesalke.

Mož je pogledal roko in zamrmral: »Proč je!«

Ko je kri že celo jezero naredila v čolnu, je rekel nekdo: »Kri mu bode vsa iztekla, žilo mu moramo zavezati!«

Vzeli so trak, debel, rjav, ovili ga okoli rane in ga z vsemi močmi zavezali. — Tok krvi je malo ponehal in se slednjič ustavil.

Javel je vstal, njegova roka mu je visela ob strani. Prijel jo je z zdravo roko, jo vzdignil, obrnil in stresal. Vse je bilo zlomljeno, kosti tudi. Le kite so še držale ta kos mesa s telesom. Opazoval ga je zamišljen z

Razmere na Kranjskem.

Boj, ki ga bje ljudstvo na Kranjskem, je vsakomur znan. Liberalna stranka gospode in uradnikov gospodarja na Kranjskem, in s tem je označen vsaj položaj. Največje prokletstvo v Avstriji je birokratiem. Avstrija ima po številu največ in najdražjih uradnikov med vsemi državami. V zadnjih 10. letih so se povečale plače uradnikom za 180 milijonov kron na leto. In uradnike mora plačevati ljudstvo. Liberalni listi trde v svoji neumnosti, da sem jaz sovražnik uradništvu. Jaz sem sam sin uradnikov, in oče mojega očeta je bil kmečki sin, kar je navadno na Kranjskem. Pravim pa, 1) da ljudstvo ne more več zvišanja uradniških plač dovoliti, ker ne more več zmagovati višjih davkov, 2) da je v Avstriji uradništvo in zlasti visoko uradništvo previsoko plačano, 3) da se uradništvo ne vede tako, kakor bi se moralo obnašati proti ljudstvu; 4) da imamo preveč uradnikov in da uradnik ne sme biti gospodar ljudstva.

Druge države imajo tudi uradnike, a zakaj ne izdajo zanje tolikih vsot, kakor pri nas? Naše uradništvo, ne sicer vsi gospodje uradniki, kar odkrito izjavljam, se ne vede napram ljudstvu, ki ga vzdržuje, vedno tako kakor bi se moralo vesti! Večkrat se zgodi, da komaj odpre človek vrata v uradu, že zareži nadenj kak uradnik in z zmerjanjem in s psovanjem opravi svoj posel. Od uradništva, ki je inteligentno, moramo zahtevati, da da ljudstvu gledé uljudnosti dober izglede. Če se pa vedejo nekateri gospodje uradniki drugače, ni čudo, da jih ljudstvo sovraži. Mi zahtevamo, da se mora napram ljudstvu uradništvo obnašati uljudno in zato pozivljam vsakogar, da, ako se kak uradnik obnaša surovo, naj ga naznani meni, bodem že skrbel, da se priuči uljudnosti.

Kdo je požrl učiteljstvu zboljšanje plač?

Liberalni listi seveda trde, da sem jaz »požrl« učiteljstvu zboljšanje plač. Požrla jo je liberalna stranka zato, ker hujša učitelje proti ljudstvu in ker so liberalci zadnjih 10 let tako slabo gospodarili, da brez povisjanja deželnih doklad ni moglo zvišati učiteljskih plač. Jaz pa pravim: Na stroške kmeti, ki je že itak z davki preobložen, se ne bodejo zvišale plače učiteljem, ker se najslabše plačanemu učitelju še vedno bolje godi, kakor najboljsemu kmetu. Ako se hočejo zvišati učiteljem plače, naj se upelje davek na premožnejše sloje. Jaz sem pripravljen celo za zboljšanje plač liberalnim učiteljem poseči v lastni žep, a liberalci s tem niso zadovoljni, da bi se plače učiteljstvu zboljšale po obdačenju premožnejših slojev. Liberalni učitelji so sklenili sklicevati shode po deželi, na katerih bi hujskali proti katol. narodni stranki, in jaz sem svetoval učiteljem, naj, če bodo prirejali shode v ta namen, preje puste numerirati svoje kosti, da jih zopet skupaj dobe po shodih, ker je mogoče, da se jim na takih shodih utegne kaj neprijetnega zgoditi. Idrijski župan je pa trdil, da dr. Susteršič hoče, da naj se šole zapro, in da hujša ljudstvo, da naj učitelje pobije. Tako zavijanje mojih besed je ali neumno ali pa hudobno, in tudi idrijski župan mora biti ali neumen ali pa hudoben, kar oboje ni v čast županu mesta Idrije.

Pri sprejemu delegatov v Budimpešti je cesar tudi meni rekel prijazno besedo, da delam pridno v delegaciji.

Ni bilo v delegaciji ne enega liberalnega Slovenca, ker je to grozdje zanje prekielo in ne enega slov. liberalca sploh ne v Budimpešti, a »Slovenski Narod« je poročal, da je dr. Susteršič cesar rekel, da mora bolj pridno delati v delegaciji. In ko se je dokazalo »Narodu«, da je lagal, je še svoje

trdil in rekel: Mi to bolje vemo, kakor drugi.

Jaz nič ne dvomim, da je najboljša opora liberalne stranke na Kranjskem neumnost. Če bi vsi liberalci vedli, kako jih farba njih list, bi devet desetih liberalcev odpadlo od stranke.

A zoper tako neumnost se je težko bojevati, in zato bodo prej ko slej ljudje tako neumni, da ne bo še izmrla »liberalna inteligence«.

Žalibog da je ne daleč od Smarne gore neki liberalni duhovnik. (Medklio: Sora). Ni treba iti na prijazen obraz in na prijazne besede.

Judež je bil tudi prijazen in je celo Go spoda poljubil, predno ga je izdal. In ta gospod je tudi prijazen in sladak kakor med. Kdor pa je v tem boju zoper vero, zoper verske resnice prijazen stranki, ki vodi ta boj, tak duhovnik je izdajavec svojega stanu. Kako more duhovnik med ljudstvom s prijaznim obrazom in s medenimi besedami delati za stranko, ki je izdala ljudstvo in se veče proti ljudstvu s Nemci, ki zaničuje cerkev in verske resnice, ki sramoti papeža, ki sramoti in podlo obrekuje svojega škofa, ki sramoti in zaničuje vse njegove stanovske tovariše, ki krati celi deželi in njenemu ljudstvu pravice! Smatral sem za dolžnost, to povedati. Mirno naj njegovi župljani prenašajo to svojo poskušnjo, dokler bo med njimi.

Sklep.

Danes praznuje kršč. socialno delavstvo desetletno slavlje, kar se je v Ljubljani ustanovilo krščansko demokratično delavsko gibanje. Posebno nas mora veseliti, da je delavstvo v boju za napredek doseglo tudi lepih zmag. V teh desetih letih je pri nas krščansko delavstvo več napredovalo kakor drugod v 30 letih.

Organizacija krščansko-socialnega delavstva ni šele rodila demokratiške misli med našim narodom, ki je v svojem bistvu že demokratiški narod, a za preporek kršč.-soc. demokratiške misli med našim narodom je storilo mnogo. V to, da se je katoliško-narodna stranka demokratizirala, smo delovali mnogi. Četudi smo pri tem zadeli na marsikak odpor, smo šli naprej svojo pot, ker napredek se ne sme ozirati na štetnost posameznikov.

In danes moramo reči, da je Kranjska dežela najbolj demokratiška dežela v državi in da se v tem oziru lahko primerja s Švico. Osobito v boju za splošno, direktno in tajno volilno pravico koraka Kranjska pred vsemi drugimi deželami v Avstriji. In da je tako prišlo, zato ima mnogo zaslug kršč.-soc. delavstvo. Na tem mestu čestitam krščansko-socialnem delavstvu na njegovih uspehih in želim, da bi kršč.-soc. delavstvo tako lepo pričeto delo nadaljevalo. Želim, da bomo čez 10 let tukaj pod zaščito Marije praznovali »mnoho ljudstva«, ki si bo pridobilo splošno in enako volilno pravico! (Navdušeni živjoklici dr. Susteršiču in gromovito odobravanje).

Na predlog tovariša Ivana Nep. Gostinčarja je bila soglasno in z navdušenjem sprejeta sledeča resolucija:

»Javni ljudski shod slov. katol. delavskega društva dne 12. jun. 1904 na Planinci (Smarna gora) izreka drž. in dež. poslanou, zastopniku V. kurije za Kranjsko, gosp. dr. Ivanu Susteršiču in njegovim tovarišem v drž. in dež. zboru svoje zaupanje in zahvalo za njih neustrašeno delovanje za splošno in enako volilno pravico. Odobruje popolnoma nastop g. dr. Susteršiča v delegaciji.

Tovariš Mikelj iz Kamne gorice po zdravi vse prvoboritelje kršč. dem. misli na

Slovenkem. V krajnem govoru opisuje razmere delavstva v Kamni gorici in v Kropi.

Nadalje so govorili tovariši Jeriha iz Vevč ter Josip in Ivan Gostinčar. Najstarejši voditelj kršč. soc. delavstva, tovariš Jože Gostinčar, je poudarjal, da mora delavstvo odločno nadaljevati strokovno organizacijo, napovedati najhujši boj alkoholu, prej ko mogoče ustanoviti slov. kršč. soc. delavski list in tudi za ženstvo zahtevati volilno pravico.

Zborovalci so se razšli, navdušeni za nadalnje organizacijsko delo v slovenskem ljudstvu.

Rusko-japonska vojska.

Od Port Arturja se nakrat obračajo pogledi na drugo stran. »Kuroki prodira!« tako se glasi presenetljiva vest. Sedaj se šele pričena prava vojska na suhem — tako vsklikajo razni listi, ki povdarjajo, da se bo zanimanje za vojsko od Port Arturja obrnilo na to stran, ki je odločilnejša in važnejša za odločitev vojske nego usoda Port Arturja.

Mise počasi umikamo pred številnejšimi sovražnikovimi četami,« tako se glasi velevažno poročilo iz glavnega ruskega taborišča v Mukden. Japonci so poleg Sijuna in Saimaci zasedli že tudi več drugih mest in prodirajo z levim krilom svoje prve armade v smeri proti Niučvanu. V Niučvanu že tudi računajo s tem, da pridejo Japonci v Niučvan in zopet baje zapuščajo Rusi to mesto. Sedaj bi se torej Rusi že tretjikrat umaknili iz Niučvana. Uradno potrjena sevé še ni. Tisoče voz je na poti iz Niučvana v Liaojan, da transportirajo velike zaloge iz Niučvana v Mukden. Ni izključeno, da Japonci tudi Niučvan dobe brez boja.

Že pred dnevi smo na tem mestu izrekli mnenje, da Kuropatkin pač ne bo tako nepreviden, da bi sedaj prodiral Port Arturju na pomeč. Kuropatkin koncentrira svoje čete okolu Liaojana. Vzrok, da se Kuropatkin umika bi bilo to, ker imajo sedaj Japonci še premoč na bojišču, zakaj mnoge ruske v Mandžuriji došle čete morajo braniti železnico in paziti, da jim za hrbtom ali ob strani njihove armade Čunguzi in kitajsko prebivalstvo ne napravi kaj neprijetnega. Nad Harbin se Kuropatkin ne bo smel umakniti, ako ne bo hotel izgubiti važne črte proti Vladivostoku.

Ako se Kuropatkin res umika, tedaj bo moral tudi Stakelberg s svojim oddelkom iz portarturske bližine skoro nazaj, ker mu bo sicer Kurokijeva prva armada odrezala zvezo s Kuropatkinom.

Tu moramo spominjati na vest, ki se je pojavila začetkom vojske in ki se je glasila: Rusi bodo izvabili Japonce v notranjost Mandžurije, kjer bodo krvavo obračunali z njimi. Ali Kuropatkin radi tega nalašč bobna v svet, da ima sovražnik še vedno premoč. Čim bolj se sedaj Kuropatkin umika, tembolj množi svojo moč, Japonsko pa slabi, ker morajo Japonci puščati na raznih krajih posadke, da si zavarujejo hrbet in strani ter proviantске zveze. Kuropatkin hoče baje pridobiti predvsem mnogo časa. Gotovo računa s tem, da bo v notranjost Mandžurije prodirajočim Japoncem končno baltiško brodovje uničilo morskо zvezo s Korejo. Tako bi Japonci ne mogli dobiti iz domovine živil, kar bi bil zanje najhujši udarec. Šele potem bo morda Kuropatkin zadal Japoncem glavni udarec. Kaj se bo v resnici zgodilo v prihodnjih dneh, ne more nihče prorokovati. Večinoma prevladuje mnenje, da se bo Kuropatkin po-

časni umikal, a pri umikanju bo poizkušal sovražniku zadajati kolikor mogoče izgub. Obratno bode skušali Japonci kje presenetiti Ruse v prihodnjih dneh, še predno se prične deževna doba, ki traja od julija do avgusta ter prisiliti Kuropatkina, da se zaplete v boj, predno se more umakniti na določeno mesto, kar bi odločilo vojsko za prvo leto. Tako razumen strateg, kakor je Kuropatkin pa se bo izvestno znal ogniti japonskim zankam in bo izvestno poizkušal Japonce vjeti — v svoje zanke. Kakor kaže pogled na sedanje bojišče, bo veliko vlogo pri Kuropatkinovih operacijah imela ruska vladivostoška armada pod poveljstvom Linjeviča in Rennenkampfa.

Ako bi se Rusi umaknili do Harbina, tedaj bi Japonci od Fenvančena do tja potrebovali — v slučaju, da res že sedaj nameravajo splošno prodiranje — najmanj pet do šest tednov, pri tem se pa ne računa s tem, da jih bo ovirala še deževna doba. Prodiranje znatnih Kurokijevih oddelkov preko Saimaci tolmačijo nekateri tako, da hoče Kuroki s temi svojimi oddelki priti hitro na točko, kjer bi mogel umikajočim se Rusom prerezati pot. Nekatera poročila pravijo, da hoče priti za Mukden v Tjelin, kamor bi prišel lahko prej, nego Kuropatkin, ako bo hitro prodiral in ako se bo Kuropatkin s ozirom na to, da pritegne k sebi še Stakelbergov oddelk, počasi umikal. Vsekakor bo moral Kuropatkin japonsko prodiranje v smeri proti Mukdenu in Tjelinu znatno ovirati s kozaki, ako bo hotel, da se tudi z desnim svojim krilom pravočasno umakne h glavni armadi.

Japonski namen baje ni, Ruse zasledovati še dalje za Mukden. Zadovoljili bi se s tem, da se polaste južne Mandžurije in Mukdena, kjer so grobovi kitajskih cesarjev. Odi bi čakali nadaljnjih ruskih napadov ali pa — intervencije Angleške ali celo mirovne akcije »nevtralnih« držav.

Tudi v Londonu sodijo, da prodira vsa japonska armada, le »Daily Telegraph« meni, da je treba počakati, ali je to res splošno prodiranje japonske armade proti Kuropatkinu in če morda hoče Kuroki sedaj le preprečiti, da bi Rusi pošiljali novih čet proti Port Arturju. Ako se pomisli, da se v Mandžuriji tekom dveh do treh tednov prične deževje, tudi to mnenje ni neopravičeno. Ceste so takrat podobne — potokom.

Ker bi bili vojaki na takem prodiranju večkrat na dan mokri do kože, bati bi se bilo epidemij. Da bi Kurokijeve čete došle v Liaojan ali Mukden, rabile bi 15 do 20 dni in ravno toliko bi morale korakati čete, ki bi iz Sijuna preko Hajčena hotele priti v Liaojan. Mnenja, da Japonci le bolj demonstrirajo, nego pa s celo armado prodirajo in da v istini krijejo le delovanje svojih čet pred Port Arturjem, torej niso popolnoma neopravičena. Kaj je v resnici, se bo pokazalo v kratkem.

Vest iz ruskega glavnega taborišča v Liaojanu se je dne 10. t. m. glasila: »Kuropatkin pričakuje novih čet, ko jih dobi, bo pričel prodirati, nakar je pričakovati važnih dogodkov.«

»Morning Post« pravi, da noben opazovalec japonskega prodiranja ne ve, ali nameravajo Japonci zadati glavni udarec levemu ali desnemu ruskemu krilu. To je znamenje vrle strategije. Japonci imajo v ognju dva železa. Njihov pravi načrt se bo v par dneh odkril.

Neko poročilo iz Rima pravi, da ni dvoma, da je Kuroki res pričel prodirati. Japonski oddelk 25.000 mož predira iz Saimaci proti Mukdenu, neki drugi oddelk prodira na Lia-

motnimi, osteklenelimi očmi. Potem se je vsedel na zložena jadra. Tovariši so mu svetovali, rano neprestano umivati, da se ne prisadi. Postavili so vedro k njemu in vsak trenutek je zajel vode z malim kozarcem in ga izlil v dolgem curku po strašni rani.

»Gotovo bi bilo boljše, da bi se spodaj vlegel«, je menil brat. Sel je doli, toda prišel je zopet čez uro nazaj, ker ni mogel biti sam. Bil je tadi rajši na svežem zraku. Vsedel se je zopet na jadro in polival zopet roko.

Lov je bil dober. Velike ribe z belimi trebuhmi so ležale poleg njega in se stresale v smrtne boju. Opazoval jih je, ne da bi prekinil trenutke polivanja.

Ko so hoteli v Boulogne nazaj, je nastal znova vihar; čolnič je zopet plesal semintja in ubogi ranjenec je butal vedno na krovu semintja.

Nastala je noč; vreme se ni izpremenilo do jutra. Ko je solnce zopet posijalo, so zagledali zopet angleško obrežje, ker se je pa morje malo pomirilo, so jadrili nazaj na Francosko.

Proti večeru je poklical Javel mlajši

tovariše in jim pokazal črna mesta, strašna znamenja gnilega uda, ki ni bil več njegov. Ribiči so jih opazovali.

»S slano vodo se mora polivati«, je menil nekdo.

Prinesli so torej slane vode in jo polivali po rani. Javel je obledel, zaškrpjal z zobmi, malo se krivil, toda kričal ni.

Ko ga je nehalo peči, je rekel bratu: »Daj mi nož«. Brat mu ga je dal.

»Drži roko ravno in malo vleci«.

Starejši je storil, kakor mu je velel.

Potem je začel rezati. Rezal je počasi, premišljeno kiti z nožem, ki je bil oster kakor britve in kmalu je imel mesto roke še majhen konec. Potem je globoko vzdihnil in rekel: »Bilo je potrebno, če ne bi bilo po meni.«

Zdelo se je, da je malo olajšan, vzdihnil je globoko in pral dalje konec v vodi.

Nož je bila še nemirna, in niso mogli na kopno.

Ko se je zdanilo, je prijel Javel mlajši svojo odrezano roko in jo dolgo preiskaval. Brez dvombe je že začela gniti. Tudi drugi ribiči so je opazovali.

Njegov brat je rekel: »To moramo takoj v morje vreči.«

Toda mlajši se je razhudil: »O ne, tega jaz nočem. Roka je bila moja!«

Vzel jo je in jo položil na kolena.

»Segnila bode vseeno«, je rekel starejši.

Tu se je ranjenec nečesa spomnil. Da se ohranijo ribe sveže, jih osolijo v sodih, če ostanejo dolgo na morju.

Vprašal je: »Bili ne mogel roke v sol djati?«

»Res je«, so menili ostali.

Ispraznili so sod, ki je bil od včerajšnjega lova poln in so položili na dno roko, potrosili soli in naložili zopet ribe gori.

Vihar je še vedno trajal. Do drugega dne do desete ure niso smeli na izkrcanje misliti, čeprav so Boulogne že videli.

Ranjenec si je rano vedno z vodo polival.

Od časa do časa je vstal in hodil po čolnu od enega konca do drugega.

Brat, ki je držal za krmilo, ga je opazoval in kimal s glavjo.

Slednjič so dospeli v pristan.

Zdravnik je preiskal rano in izjavil, da ni nevarnosti. Obvezal jo je in zapovedal mir. Javel pa ni hotel iti v posteljo prej, dokler ni imel zopet svoje roke, zato se je vrnil hitro v pristan in poiskal sod, ki ga je s križem zaznamoval.

Ispraznili so ga in je vzel roko v soli dobro ohranjeno, nagubano, toda svežo, jo zavil v prt, ki si ga je zato prinesel in šel domov.

Žena in otroci so si ogledovali očetovo roko, oblivali prste in odstranili zrna soli, ki so ostala na nohtih. Potem so poklicali mizarja, ki je zmeril malo krato.

Prihodnjega dne je šlo moštvo čolna za pogrebom. Brata sta šla skupaj in bila sta v žalno obleko oblečena. Cerkovnik je nosil krsto pod pazduho.

Javel mlajši ni šel več na morje. Dobil je službo v pristanišču, in če je kdaj komu svojo nezgodo pripovedoval, je dostavil poslušalcu tiho: »Da bi bil pustil takrat brat mrežo odrezati, bi še imel zdaj roko. Toda njemu je bilo preveč za njegove stvari.«

Vprašanje o imenovanju novih škofov je vedno večje važnosti. Sedaj že 7 škofij nima škofov, tri škofije so že tri leta brez škofov. V sedanjih razmerah na nova imenovanja ni niti misliti. Pretekli petek je bil na čast senatorjem in poslancem, ki so glasovali proti vladi povodom Loubetovega obiska laškega kralja, v Parizu velik shod. Kar se tiče zatvoritve redovniških šol, je

Combes izjavil, da bodo zatvorili redovne strokovne šole tekom desetih let, ko ustanove za te nadomestne šole. Dokazalo se je, da so ravno redovniki ustanovili prvi na francoskem strokovni šole, katere so šolski bratje ustanovili že pred 100 leti. Sedaj je v redovniških strokovnih šolah 22.000 učencev. Na Madagaskaru so začeli redovniške šole zatirati l. 1898. V državnih šolah je sedaj 20.770 v katoliških pa 16.083 učencev. Francoske protestantske verske šole štejejo 10.661 in tuje protestantske (angleške in skandinavske) 19.087 učencev. Dostikrat se je čula tožba, da Angleži svoj vpliv širijo po Madagaskaru ravno vlad svojih šol. Značilno je, da je francoska vlada pustila te francoskemu vplivu škodljive šole popolnoma pri miru in zatira zgolj le redovniške šole.

Čehi in položaj.

Praga, 13. junija. Zasedanje češkega deželne zbornice se jutri prične. Med Nemci in Čehi ne pride do sprave. Ker Nemci ne bodo prenehali z obstrukcijo in Čehi svoje taktike ne bodo spremenili, bo zasedanje skoro gotovo že v soboto zaključeno. V septembru bo baje vlada zopet poizkusila sklicati češki deželni zbor. Danes ob 7. uri zvečer imajo češki poslanci sejo.

V „Lidove Novine“ piše dr. Stransky o češki obstrukciji v državnem zboru, da vlada z vso silo dela na to, preprečiti češko obstrukcijo. Vlada hoče kapitulacijo Čehov. Z ozirom na to, noben češki poslanec ne sme odnehati. Pravi se, da bo vlada vse, tudi milijonsko posojilo stvorila s § 14. Prav. Ako bi pa to pustili v razpravo, bi bila predloga odobrena z glasovi Nemcev in Čehov. Nemci bi zato zahtevali plačilo, katerega bi jim Körber izrekal iz našega telesa. Naj se vlada raje zaduši pri vednem požiranju § 14., nego pa v objemu Nemcev. Dosedanjo taktiko bi mogli Čehi opustiti le, ako bi imeli kak dobiček. Ker pa tega ni, naj Körber le razpusti državni zbor. Čim prej to stori, tem bolje. Češki narod pri volitvah ne bo govoril na korist sedanjega državnega zbora.

Z Balkana.

Carigrad, 12. junija. Valed zadnjega atentata na železnico, bo spremljalo odslej vsak vlak 10 vojakov. Vse pošiljke bodo izven kolodvorov preiskane. Poleg tega je vlada ukrenila še druge stroge navedbe za varnost železnice.

Carigrad, 12. junija. Na čast poveljnika francoske eskadre admirala Gourdon je bil v sultanovi palači slovesen obed. Sultan je podelil redove 80 častnikom francoske eskadre.

Turška vlada je pri trdki Krupp nujno naročila 16 baterij z brzostrelnimi topovi.

Ogri in Hrvat.

Kakor smo že poročali, jemljejo Ogri Hrvatom na leto mnogo več milijonov, nego jim vračajo. Zato je na Hrvaškem splošna želja, da se finančna nagodba predrugači ali pa popolnoma opusti in Hrvaška sama skrbi za svoje potrebe s svojimi dohodki. Poročevalec hrvaške regnikolarne deputacije, dr. Egersdorfer, pa je v enem mesecu že dvakrat premenil svoje stališče glede hrvaških dohodkov. V zadnjem trenutku je pridobil večino, da nadaljuje pogajanja z Ogri, češ, da finančna nagodba mora biti sklenjena, ker zakon ne določa, kaj naj se zgodi, ako nagodba ne obvelja. Res čudno! Ker je nagodba v tem oziru pomanjkljiva, naj je Hrvaška na milost in nemilost izročena Ogrom! Tako globoko se pade, ako se državni temeljni zakon krši.

Dr. Vrbanić je odločno odbil vsako nadaljevanje dogovorov, a isto je storil tudi dr. Frank, ki je še posebej povedal golo resnico hrvaškemu ministru Cehu, češ, da on ni na svojem mestu, ker drži očitno z ogrsko vlado ter zagovarja zahteve njene pogumen, da je branil svoj čin. Glede davkov, ki se pobirajo na hrvaškem teritoriju, ostane stari način delitve 44 % za avtonomne, a 56 % za zajedniške zadeve. Od užitninskega davka pa ima dobiti Hrvaška v vsem 8-12 %, a od tega zopet odpada 44 % za avtonomne potrebe, a prirast teh povečanih dohodkov se ima tako omejiti, da letni prirast ne prekoračuje za Hrvaško 5 %, kar je čez, ostane za zajedniške stroške. Za obračun se imajo vzeti dohodki leta 1904, a nova nagodba se začne s 1. januarjem 1905 ter ima trajati deset let. Proti temu predlogu se je oglašil eden prvih opredeljenih bivšega bana Khuena, dr. Fr. Spevec, češ, da je na Hrvaškem vsako omejevanje javnih dohodkov vrlo odločno. Govornik zahteva pred vsem čiste račune. Rajše manje, ali na temelju čistih računov. To je splošna želja na Hrvaškem. Zato je neobhodno potrebno, da se zberejo čisti podatki. Tudi dr. Frank se je odločno izjavil proti predlogu, ker taka nagodba bi imela za Hrvaško le slabe posledice. Dr. Vrbanić ni bil na razpravi, ker je obolel ter se je dan poprej vrnil v Zagreb. Poslanec Kušević, star mažaron, se je po potužil, da se po Hrvaškem tako slobodno agitira za finančno samostalnost, ter želi, da

se temu pokretu stori konec. Mož si pač želi nazaj Khuenovo vladanje, toda zaman, in prav je imel dr. Frank, da ga je oistro zavrnil, češ, da je ustavno pravo političnih strank za svoja načela delati v okviru postav. Večina je seveda sprejela Egersdorferjev predlog ter so se na temelju njegovem 8. t. m. začela nova pogajanja z ogrskim pododborom. Po poročilih iz Budimpešte je gotovo, da sta se oba pododbori sporazumela v glavnih vprašanjih, zdaj se bode pa še dolgo razpravljalo o podrobnostih. Prepričani smo, da Hrvaške ta nova nagodba ne prinese nič dobrega. Hrvaška dobi, kakor sem že pred nedavnim sprožil, več dohodkov kake tri milijone kron, tedaj toliko, kolikor so Madžari določili že za tekoče leto, ko so posodili tri milijone kron, da se morejo pokrivati najpotrebnejši izdatki. Če bode sabor hrvaški sprejel tako nagodbo, a to bo bržkone storil, bo Hrvaška spet daljnih deset let živitarila kakor dozdaj. To so zares slabe nade za hrvaško bodočnost.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. junija

Nadškof olomuški na Trsatu Nadškof olomuški, ekselencia dr. Bauer, biva od četrta na Trsatu, da se nekoliko odpočije in priporoči sebe in svojo novo škofijo Materi Božji.

Kongres slovanskih častnikarjev, ki bi se bil imel vršiti v Zakopanah, se ondi radi rusko japonske vojske ne bo vršil. Sestanek bo šele prihodnje leto na Reki.

Grof Gleispach se je šel zdraviti v Reichenhall. Tako se je ognil poti v Ljubljano.

Italijanska nestrpnost. V goriškem občinskem svetu se je prav neumno razkorčil nad slavnostjo goriškega „Sokola“ občinski svetnik Vernier. V soboto je strašil z grozovitostmi, ki se bodo zgodile, ako se dopusti slavnost: Demonstriralo se bo s slovenskimi barvami in pele se bodo slovenske pesmi. To je nekaj tako grozovitega, da se mora pozvati vlada, naj prepredi te demonstracije. Pristni Lah Pinavž je tudi tožil, da bo zdaj narodni mir porušen in je opozarjal na novo zločinstvo slovensko: pri procesiji svetega Rešnjega Telesa je imela neka zastava cvetlice v slovenskih barvah. Vse je treba storiti, da se zabranijo taki „izgredi“. (Dolgotrajni klici „bravo“ in burno ploskanje.) Italijani so se šele tedaj pomirili, ko je vladni zastopnik Attems zatrdil, da se „demonstracija“ s cveticami strogo preiskuje in da bo vlada vse storila, da se nikdar več ne bo v Gorici rusil „javni mir“. Z velikim hrupom in strašnim upitjem so sprejeli vendar resolucijo, da to še vse ni dovolj, in da naj vlada še bolj brani Italijane pred — cveticami, barvami in pesmimi. Smešno!

Dr. Luzzato izginil iz Gorice. Izginil je baje iz Gorice odvetnik in italijanski deželni poslanec dr. Graziadio Luzzatto, veliki italijanski patrijot, dr. Pajerjeva desna roka. Upniki, ki so mu zapupali velike svote, se nahajajo zdaj v hudih skrbih.

Imenovanje. Za glavnega učitelja na goriškem ženskem izobraževališču je imenovan g. Josip Cizelj, sedaj učitelj na meščanski šoli v Krškem.

Iz selške doline. Po naši dolini straši zadnje dni stric gorila, ki so ga udomačili tam nekje v Ameriki, kjer je že ulice pometal. Tukaj je seveda med naprednjaki. — Liberalci pišejo o botrinji. Mrda zato, ker je nekdo pri p-roki iskal bitrov. — Profesor Grmek, ki se je pred mesecem poročil, še vedno misli na Salca, kakor trdi dopis v „Gorenjcu“. Mož si zna pomagati, ker je postal referent dež. šol. sveta. Zvezni-karji, le zapomnite si: Ker niste Grmeki volili v dež. zbor, ne d-bite štirirazrednice. Sicer pa profesor Grmek še rad zahaja v veselo družbo. Dne 16. maja je v varstvu nekih gospodov po trgu prepeval podok-nice. Nekdo pa se je pritožil na okr. gla-varstvo, zakaj županstvo ne skrbi za nočni mir. — V Podbelci je na cvetno nedeljo ponoči nekdo, ki hodi na divje peteline gori v hribe, zastavil na žganju svojo pa-met. Kaj pa zdaj? — Predsednik bralnega društva bode izključen iz piveke družbe, ker ga že 14 dni ni bilo. — V Seleh imamo komaj eno leto novega župana, pa so ob-činska prta popolnoma razdrta. Ali liberalci lažejo, ali pa je prejšnji liberalni župan z velikimi troški slabo popravil pota.

S Trsata v Loreto se letos odpeljejo božjepotniki dne 5. junija ob 7. uri na večer in se vrnejo na Reko jutraj ob 6. uri. Vožnja na parobrodu in železnici za II. razred 14 kron, za III. razred 10 kron. Naznanila in predplačilo sprejema do 20. t. m. ka-pucinski samostan na Reki.

Utravistična šola v St. Jakobu. Občina St. Jakob na Koroškem je proti na-meravani razdelitvi ondote šole, v sloven-sko in nemško šolo uročila rekurz na upravno sodišče. Naučno ministertvo je pa sedaj do-ložilo, da ta pritožba nima odločivne moči in da se delitev šole mora izvršiti začetkom prihodnjega šolskega leta.

— Bralno društvo na Dobrni pri Celju vabi na veliko narodno slavnost, ki jo priredi v nedeljo, dne 19. junija 1905, ob priliki blagoslovljenja svoje društvene zastave s prijaznim sodelo-vanjem »Celjskega pevskega društva«, »Slo-venkega delavskega podpornega društva«, telovadnega društva »Celjski Sokol«, »Smar-tinskega pevskega društva« itd. Spored: Predpoldne: Ob pol 10. sprejem gostov in društev; ob 10. blagoslovljenje društvene zastave, pridiga in slovesna sv. maša. Po-poldne: I. po večernicah ob pol 4 uri kon-cert v občinski hiši pri šoli: 1. »Naša zvezda« (A. Nedved), poje mešani zbor »Celj. pev. društva«. 2. »Nočna rosa« (A. Schor), poje moški zbor »Sloven. delav. podp. društva«. 4. »Ljubezen in pomlad«, poje moški zbor »Smarinskega pevskega društva«. 4. »Slovenka sem«, poje ženski zbor »Dobrn-skega bralnega društva«. 5. Slavnostni govor. 6. »Naprej zastava Slave« (D. Jenko), pojejo združeni moški zbori. 7. »Po-putnica Nikole Jurišića« (Iv. pl. Zajc), poje moški zbor »Slov. del. podp. društva«. 8. »Travniki so že zeleni« (narodna, harm. Fr. Ferjančič), poje ženski zbor »Dobrnkega bral. društva«. 9. »Proljetni zvuc« (F. S. Vilhar) in »Slanica« (Dr. Ant. Schwab), poje mešani zbor »Celj. pev. društva«. 10. »Slo-venac i Hrvat«, poje moški zbor »Smarin-skega pevskega društva«. II. Telovadba »Celj-skega Sokola«. III. Skupni odhod v gostilno g. F. Korena, kjer bo prosta zabava, peaje, srečolov itd. Slavnost se vrši ob vsakem vremenu. Vstopnina: Sedeži prve vrste 1 K, ostale vrste 60 v., stojišča 30 v. Nadplačila v korist društvene zastave se hvaležno spre-jemajo. K obilni udeležbi vabi odbor.

— Družba sv. Cirila in Metoda nam je poslala sledeči oklic: Z rastočim navalom tujstva raste naloga, ki jo je iz-vrševati družbi sv. Cirila in Metoda. Rodoljubi, ne držimo križema rok, ko se bliža nevarnost. Stojimo na braniku domovine, da nas ne obsodijo potomci. Podpirajmo čuvarice sloven-ske mladine, družbo sv. Cirila in Metoda! God njenih slavnih zavet-nikov je pred durmi. Blagovolite se je o tej priliki spomniti s kakim darom — morda večjim, nego je cena naznačena poslanima knjižicama. Prvo — »Sv. Ahacija«, po-močnika Kranjske, krasi lep Gregor-čičev prevod starodavne himne. Druga — »Mučenci« nas seznanja s krutim preganjanjem krščanstva za cesarja Diokle-cijana. Pretresujoče je opisal to grozno dobo vrl hrvaški narodni učitelj Milutin Mayer: Slovenski prevod je izboren, tak, kakor se mora pisati slovenski. Obe knjižici sta popolnoma prikladni za darila ko-nec šolskega leta, za šolske in ljudske knjižnice, za bralna in izobraževalna društva. Ne vračajte knjižic, nego izvolite s pridejano položnico poslati družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljano 1. za »Sv. Ahacija« 30 v. 2. za »Mučence« 90 v. 3. za poštnino 10 v. Preplačila radostno sprejema potrebna blagajna družbe sv. Cirila in Metoda. Z veselošpošto-vanjem: vodstvo.

— Ustanove za uboge. Gosp. Franc Omerša, veletržec v Kranju, je povodom štiridesetletnice svojega bivanja v Kranju n-ložil za uboge svoto 6500 kron, in sicer dobi od tega zneska mestna občina Kranj 1000 kron, ostalih 11 občin sodnijskega okraja kranjskega pa po 500 kron.

— V zadevi baronice Reinelt so v Trstu aretirali tudi soc. dem. voditelja J. Olivo.

— Poročil se je učitelj v St. Gotardu gosp. Franc Kuhar z gđ. Marico Novakovo.

— Iz Čateža ob Savi: Dne 3 t. m. je padel poltretje leto star otrok vničarja A. Umeka z okna tri metre globoko. Otroka ni bil poškodovan, le preplašil se je. — S češnje je padla 9. t. m. 63letna Marija Preskar in se tako poškodovala, da so jo morali prepeljati v bolnišnico v Brežice. — Podružnico sv. Vida so začeli popravljati, kar je bilo jako potrebno, ker se je lesen zvonik že padiral. — Strela je udarila dne 6 t. m. v hrast pri cerkvi sv. Vida. Streča je bila, da so se zidari umaknili za cerkev.

— Družba sv. Cirila in Metoda naznanja pričujočim, da oddaja — dokler je

še kaj zaloge — slovenskim šolam za ceno desetih kron — naslednje knjige in v naslednjem številu proizvodov: 20 Hubadovih Franc Jožef I. (proizved velja sicer 40 h) 20 T. mo Zupanovih Cesar Fran Jožep I (50 h). 20 Čehovinov (20 h). 3 Ju-nake, II. del (70 h), 2 Igre in pesmi (1 K 20 h), 2 V. dnok. pesmi (60 h) 1 Rudolf Habshurški (80 h) in 1 Ljubezen do mame (80 h) — Ko bi pa ena ter ista šola želela vsega zgornjega v dvojnem številu ustreže se jej tudi lahko, samoumevno za 20 kron. Večino zgornjih knjig so priporočala tudi šolska oblastva. Saj pa tudi ni z lepa tako patrijotičnega in aro ter um tako izobrazu-jočega berila, nego to, ki se vam ponuja s pričujočim razglasom. Svoje cenjene zahteve adresujte, prosimo, na dopisnicah z naslo-vom: »Družba sv. Cirila in Me-toda v Ljubljani«.

— Vodovod v Siški. V soboto je bila v Spodnji Siški občinska seja. Predlog, naj bi se zgradil v Spodnji Siški vodovod, je bil odklonjen z 10 proti 7 glasom. Zad-nji požar nekatere ljudi še ni prepričal, kako prepotrben je ondi vodovod.

— Stekel pes je vgrinil v občini Gameljne neko žensko in dva dečka. On dotni župan ju je peljal v Pasteurjev zavod na Dunaj.

— Kresovi. Piše se nam: Krasen je bil prizor raz vrh Janškega hriba na večer pred praznikom presv. Srca Jezusovega. Vi-delo se je namreč po hribih in dolinah prav mnogo kresov. Navada, prižgati kresove na večer pred praznikom presv. Srca Jezuso-vega, se vedno bolj razširjuje, kajti vsako leto se opazi več kresov na ta večer. Tako je prav.

— Svojo hčer je hotela zastrupiti 84letna poselnica Marija Jamniker iz Do-berne pri Celju. Starko tudi sumnijo, da je hotela zastrupiti tudi svojega brata, ki je umrl pred več leti. Priznala je, da je hčeri mešala v jed arzenik, češ, da ji je kradla denar.

— Umrl je v Rogatu Slatini gostil-ničar in posestnik g. M. Božič.

— Zoper »Solski dom« Goriški ob-činski svet je odbil ponudbo »Solskega do-ma«, da se naj slovenska sila namesti v nje-govih prostorih.

— Razoroženje delavcev. Namest-nišvo v Trstu je odredilo glede na znane dogodke razoroženje delavcev pri gradnji nove železnice v okrajih Sezana, Gorica in Tolmin pa v Trstu.

— Banket pri otvoritvi predora v Bohinju je brez vina veljal 17.000 kron. Torej je podjetnik Cecconi plačal skoro 170 kron za osebo.

— Socialnodemokratska »Nuova idea« obsojena. Pred goriškim porotnim sodiščem je tožil socialistično glasilo »Nuova idea« E. gan Zumin, ker ga je razžalil ta-list z nekim dopisom. Bili so obsojeni Ni-kolaj Fallig na tri tedne zapora, Al. Tonet, brez konfesije, ki se je priznal za pisatelja, na štiri tedne in Anton Bello na en teden zapora.

— Pred tržaskimi porotniki je bil oproščen bivši občinski tajnik v Dekanih, 52letni Ivan Monfreda, doma iz Tolmina. Bil je tožen zločina sleparstva in falsificira-nja javnih papirjev.

— Porotne obravnave v Novem mestu Pred novomeškim porotnim sodi-ščem so bili obsojeni: Edvard Peter-lin iz Sodražice radi nenravnosti in lahke telesne poškodbe na šest mesecev ječe; 66-letni Peter Spoljarič iz Kozin na Hrvaškem radi tatvine na pet let težke ječe; 22letni Franc Sircelj in 21letni Jo-sip Augustin sta bila zločina ropa oproščena, toda radi hazardne igre obso-jena na 48 ur zapora; 22letni Rudolf Macher iz Laz. okraj Ribnica, radi po-boja na dve leti težke ječe, in 26letni An-ton Lunni radi uboja na tri leta težke ječe.

— Iz Toplice na Dolenjskem se nam poroča, da se je do 10. junija prišlo kopat iz raznih krajev domače dežele in drugih kronovin 166 gostov. Otvoril je sezono 2. maja došli Dunajčan Christlbauer. Prvi transport je dovel 22 bolnih vojakov. Po-veljnik c. kr. vojaškega kopališkega zavoda je že več let zaporedoma major Blabolill. Izmed obličnejših gostov bivajo tu: Ekscel. baronica Hein, baronica Gussich, gospa so-proga drž. in dež. poslanca Povšeta z gđ. hčerko, g. V. Klinar z Bleda s soprogo itd. Zdravil se je c. kr. podpolkovnik Weber, včeraj se je pripeljal c. kr. polkovnik Lu-kanc pl. Savenburg. Predpisano kopalno dobo je dovršil in se v Metliko povrnil duh. svetnik Golobič, te dni je privkrat do-šel in pričel zdravljenje g. dekan Incko iz Zabnic na Koroškem. Iz Planine na Notranj-skem sta se tu kopala gg. Stare in Mejak ter okrepčana in pomlajena zapustila zdra-višče. Ker je že doslej blizu 100 gostov več kot lani do tega časa, obeta biti sezona močno obiskana. Nas Topličane prihod tujcev zelo veseli in radovedno čakamo vsak dan vozov, ki nam jih dovažajo s Straže. Stre-žemo gostom kolikor le moremo; da bi jih tudi strigli, nihče ne toži; vse je tu peceni

„Omnibus“ gre po tujce k vsakemu vlaku in ni potreba posebej naročati voza, razen če pride kdo s spremstvom in z obilno prtljago. Vsem p. n. obiskovalcem, ki so k nam namenjeni, že naprej kličemo v pozdrav: „Dobro došli!“ in „Bog blagoslovi kopel!“

— Letopis o. kr. poštnohramilnišnega urada. Te dni je omenjeni urad na Dunaji razposlal v svet 82 stranih velike četverke broječo knjigo z naslovom: »Zwanzigster Rechenenschaftsbericht des k. k. Postsparkassenamtes für das Jahr 1903«. Zavod je začel poslovati dne 12. januarja 1883. Za prvo in drugo leto skupaj se je izdal svoječasno eden letopis, valed tega je le tošnji po vrsti dvajseti. Iz istega povzamemo, da je v uradu na Dunaji koncem minulega leta delovalo 2.036 oseb, namreč 768 državnih uradnikov, 210 računovodnikov, 627 pomožnih uradnikov, 19 književnikov, 235 kalkulantov, 75 uradnih in 55 pomožnih in 59 drugih služnikov. K temu še pristavimo, da je urad naračunal 5.524.509 K čistega dobička. Ta denar dobi blagajnica za pošto.

Ljubljanske novice.

Nadporočnik Büchhel je še vedno v Ljubljani.

Ljubljanski občinski svet ima jutri popoldne izredno sejo. Na dnevnem redu je poročilo o dopisu poveljstva tretjega vojnega kora v Gradcu o prodaji vojaškega oskrbovališča ob Dunajski cesti, o donesku za Vegovo spomenik in razne stavbine za dve Franca Kandareta, Viktorja Accettota, Ivana Mrzelja in Marije Kodela.

Razmere pri ljubljanski električni železnici. Poroča se nam: 1. maja je izdala direkcija električne cestne železnice v Ljubljani nov delavni red, po katerem morajo uslužbeni delati vsak dan 12 in pol do 13 in pol ure službe, dasiravno ministrska naredba določa samo 11urni delavni čas. — Tudi bi moral biti vsak uslužbenec vsakih 8 dni po en dan prost, toda zgodi se večkrat, da je uslužbenec komaj na tri mesece en dan prost. Razdelitev prostega časa med delom je tudi tako pomanjkljivo, da uslužbenec nikdar ne more iti domov obedovat. Pred kratkim je delavstvo električne cestne železnice izročilo vodstvu neko spomenico, v kateri prosi, da bi se služba preuredila. G. Svingenšus pa se jim je smejal in rekel, da morejo le s stavko kaj doseči, toda potem jih bo ravnateljstvo polagoma odpustilo. — Tako se norčuje ta gospod z delavci. Pa tudi med občinstvom vzbuja ogorčenje. Znan nam je slučaj, ko se ta gospod ni hotel odkriti pred sv. Rešnjim Telesom, ko je šel duhovnik obhajati, dasiravno ima poleti na vadno klobuk v roki. Ravno tako se je zgo dilo na sv. Reš. Telesa dan pred magistratom, ko je bil on pokrit pri blagoslovu. Mi svarimo tega gospoda, naj se nikar več ne norčuje. Sl. mestni magistrat pa opozarjamo, naj posreduje pri vodstvu, da se upravičena želja uslužbenecom izpolni.

Umrli so v Ljubljani: C. kr. davčni cificijal gosp. Ivan Globočnik v starosti 36 let; uradnikova udova gospa Jožefa Brezina; Katarina Kovač, sprevednikova žena 40 let; Marija Turelli, sluga žena, 28 let, Vegove ulice 5; Jernej Suštar, delavec, 87 let, Radeckega ceste 1; Arnošt Petrič, strojevodje sin, 4 mesece, Dunajska cesta 7; v bolnici: Marija Germek, sirota, 19 let, jetika; Alojzija Blumauer, tapetnikova žena.

Serenada. V soboto ob 9. uri zvečer je priredilo 60 pevcev „Glasbene Matice“ serenado fin. nadsvetniku gosp. Antonu Svetku povodom 20letnega njegovega trudoljubnega delovanja za »Glasb. Matico«. Zbor je zapel tri pesmi. Deputacija gg. Hubad, Stritof, Sič je imenom zbora čestitala g. Svetku.

Prisilna delavnica in čevljarji. Radi konkurence, s katero deželna prisilna delavnica oškoduje domačo čevljarstvo obrt, bo jutri ob 8. uri zvečer shod čevljarjev v steklenem salonu pri Auru.

C. kr. davčni urad (oddelenje mesto Ljubljana) se preseli v kratkem, ko bodo v erarijnem poslopiju na Vodnikovem trgu potrebna adaptacijska dela izvršena, v I. nadstropje te hiše.

Na draži žensk. Delavec I. K. iz Hradeckega vasi je včeraj popoldne srečal na Poljanskem mostu dve sosedki, katere je v šali nekoliko podražil. Zenski pa niste razumeli šale, napadli sta moža ter mu šalo poplašale s klicfutam ter mu končno vrgli klebuc v Gruberjev kanal. Ko je ubogemu možu prišla na pomoč njegova žena, pričeli sta sosedki bombardiranje s kamenjem.

Cene mesa drugod in pri nas. Cena govedine I. vrste je za 1 kg. v Steyerju 1 K 36 v., v Ptuj 1 K 40 v., v Gradcu in Mariboru 1 K 44 v., Celovcu 1 K 48 v., inomestu 1 K 28 v., v Dunajskem Novem mestu, Solnogradu in Ljubljani 1 K 60 vinar. (opomniti pa je, da ondi kravjega mesa ne prodajajo kakor v Ljubljani po teh cenah.) Cena II. vrste je: v Mariboru 1 K 24 v., v Dunaj-

skem Novem mestu 1 K 28 m., v Gradcu 1 K 30 v., v Celovcu 1 K 32 v., v Solnogradu in Steyerju 1 K 36 v., v Ljubljani 1 K 40 v. Cena III. vrste: v Gradcu 1 K 18 v., v Celovcu, Ptuj, Solnogradu in Ljubljani 1 K 20 v., v Dunajskem Novem mestu 1 K 22 v.

Vojaško kopališče so danes otvorili. Pelčevalji bi morali biti vsaj ponoči priklenjeni. V Metelkovih ulicah pa leta tak pes tudi ponoči prest okrog. Čule so se večkrat pritožbe pri sosednih prebivalcih, da si ne upajo ponoči tam mimo hoditi, ker se psa — in to po pravici — boje, o čemur se je osebno prepričal pisec teh vrstic.

Ljudsko gibanje. Danes je došlo 157 izseljencev iz Amerike, 40 delavcev je odpotovalo iz Hrúšca na H. v.ško.

V Gorico se je peljalo z dr. Tavčarjem k savni-sti razvitja zastave goriškega »Sokolca«, 25 ljubljanskih in šišenskih Sokolov. Zastava je bila včeraj blagoslovljena.

Vlom v zalogo menliškega piva se je izvršil danes po noči. Tat je v pisarni s silo odprl predal pri mizi, vrgel, ker je bil jezen, da ni dobil bogatega plena, nekaj poslovnih knjig na dvorišče in je šel v hlev, kjer je odprl kovček nekega hlapca. Tat je bil odpoden, ne da bi bil mogel kaj odnesti.

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo v Ljubljani priredi dne 10. julija t. l. društveno veselico na vrtu restavracije »Pri novem svetu«. Obenem opozarjamo svoje člane na občni zbor, ki bo dne 17. julija t. l. v društvenih prostorih, Sv. Petra cesta št. 5. Podrobnosti in dnevni red sledi svoječasnno v naznanilu.

Vekoslav Trtnik, Jakob Acceto, zapisnikar, načelnik.

Tatvine. V soboto dopoldne je neznan ženska v neki manufakturni trgovini na Starem trgu ukradla dve svileni ruti v vrednosti 20 kron. — Mesarskemu pomočniku Janezu Kranjcu je bilo ukradeno iz odprte spalnice v neki gostilni v Kolodvorskih ulicah več obleke in delavska knjižica ter vojaška izkaznica. Tatvine sumljiv je neki potujoči delavec, ki je še ponoči pobegnil iz gostilne. — Gospodu Jožetu Levcu je bil ukraden voziček, vreden 12 kron.

Zadruga gostilničarjev, kavarnarjev itd. v Ljubljani vabi vse člane na svoj redni sestanek, kateri bo dne 14. t. mes., ob 3. uri popoldne v gostilni gospoda Zabuškova pri »Koscu« (na gmajni), cesta na Log. Ker so točke dnevnega reda zelo važne, želeli je obilne udeležbe.

Pasti živino na vojaškem vežbališču med vajami ni dovoljeno. — Poveljniki vseh oddelkov imajo ukaz, živino takoj odstraniti, na kar se opozarjajo posestniki, ki imajo tam pašno pravico. — Občini Moste in Dev. Mar. v Polju sta že dobili dotična navodila.

Prosimo reda ob sejnih! Poroča se nam: Ob zadnjem živinskem sejmu opazoval sem, kako malo se skrbi za red pri dovajanju živine, posebno na Poljanski cesti. — Tam se ti drena vse navskriž, pešci, vozovi in živali. Pot ob strani, ki je pač le pešcem namenjena, služi gonjačem, in le čudno je, da ni bil že kdo, posebno kak otrok, po-hojen od živine. Tudi je neumestno takrat, ko je promet največji, škropiti cesto, ker se s tem plaši živina. Na celi Poljanski cesti ni bilo videti nijednega redarja.

Iz brzojavk.

Dunaj. Novi občinski volilni red za Nižo Avstrijo je cesar baje že sankcioniral.

Praga. O izvolitvi dr. Schalka dežel-nim poslancem namerava deželni odbor predlagati, naj se volitev razveljavi, ker imenovanje dr. Schalka častnim občanom vasi Liebotič, s katerim je dobil na Čškem pasivno volilno pravico, ni bilo pravilno.

Rim. »Agenzia Stefani« je izvedela, da se pričakuje, da pridejo avstro-ogrski posredovalci radi trgovinske pogodbe dne 20. ali 21. t. m. v Rim.

Budimpešta. Zbornica je vse petitije o vinski klavzuli izročila ministrstvu. Trgovski minister je govoril v prid skunega carinskega tarifa, brez katerega bi bila Ogrska s kitajskim zidom zaprta od ostalega sveta.

Romanje v Einsiedeln in Lurd.

Iz Einsiedelna se nam piše: Dunajski odbor za praznovanje petdesetletnice proglašenja brezmadežnega spočetja Matere Božje je privzel v svoj načrt tudi romanje v Einsiedeln in Lurd. Včeraj, dne 6. junija, je odinil poseben vlak z Dunaja, kateremu se je pridružilo še kakih 50 romarjev v inomestu, tako da je zdaj vseh udeležencev 350. Zastopani so vsi stanovi in skoro vse narodnosti iz Avstrije, višje plemstvo, kakor navadno delavsko ljudstvo, bolni in zdravi, duhovni, svetni in redovni. Tu dobijo Poljaka s Poznanjskega in Galicije, Nemce iz Avstrije in Prusije, Madjare, eden je celo iz Bukarešte in drugi iz Strassburga. Precej je Tirolcev in tudi trije Slovenci.

Do zdaj je šlo vse po sekiricah in ni bilo najmanjše nepravilike. V inomestu smo Slovenci obiskali rojaka, ki sta nam drage volje razkazala mesto, o polnoči je pa pridrdral vlak z Dunaja. Krasna je bila vožnja skozi Arel in Klostertal mimo Bludenca do Feldkirchena. Mala je sicer Predarelska, a krasna, polje, pohišstvo in obilna industrija pričajo, da tu prebiva premčeno in podjetno ljudstvo. Kneževina Liechtenstein s velikim gradom vladajočega kneza je kaj lep biser ob Renu. In Svica! Pogled na gore ob ta kem jutru prevzame vasakega. In ta krasna jezera s cvetočimi tratami ob obrežju, ki so posute s lepo urejenimi vasi in mesti! Onstran jezera te pozdravlja romantično ležeči Rapperswil s poljskim narodnim muze-jem (v mali kapeli počiva v bronasti urni srce Kosciuskovo, † 1817), sredi jezera pa divni otok Ufenau, kjer je umrl Ulrich Hut-ter, prijatelj Zwinglijev.

Ko pride vlak skoro do polovice nad 40 kilometrov dolgega jezera, se začne od-mikati od njega in se spenjati po lepem bregu na kviško, in ko pride do vrha, jo udari prti jugu, in le še dobre pol ure in si v Einsiedelnu. Povsod dokazi blagostanja! Z največjo točnostjo se skrbi, da dobi vsak svojo, že določeno sobo v hotelu in skoro vojaška organizacija skrbi, da se vsakemu kolikor možno ugodno. Ko smo prišli v Ein-siedeln, smo dobili tu že 1200 Virtemberžanov, popoldne pa še 1000 Bavarcev. A to nas ne mti, ker je vse tako dobro preskrb-leno. Imamo namreč svojega romarskega vodnika, m. gr. Estererja, duhovnega vod-nika Mechtlerja, poročevalca za časnike, svojega zdravnika dr. Sennfelderja in 24 vednikov posameznih skupin po 12 do 16 oseb, ki morajo paziti, da se do pičice drži vsakteri vodstvenih določil. Dunajčanje so pokazali veliko spretnost v prireditvi romar-skega vlaka —e—

Narodno gospodarstvo.

Cena vinu se dviguje.

Trst, 11. junija. Ker se pričakuje, da vinka klavzula z Italijo ne bo obnovljena, so v Istri zelo prskočile cene doma-čemu vinu. Na trgu v Tinjanu so se po-dražile cene za hektoliter od 26 kron na 40 kron.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Čudna bolezen se širi na Angleškem. Bolnik nakrat izgubi ves spomin in ne ve kje in kdo je. Angleški zdravniki so na-pram tej bolezni brez moči. — 200 hiš pogorelo je v mestu Turka v Galiciji. — Potresna tresenja so čutili 10. t. m. v raznih mestih v Italiji. Tudi na tukajšnji potresni opazovalnici so priprave zabeležile oddaljeno potresno tresenje. — Jurist postal mizarški mojster. Budimpeštanski mestni konceptni adjunkt dr. Franc Epy je opustil svoj poklic kot jurist in je postal mizarški mojster, ker so ga v službi preskočili drugi. Epy se je že nekaj let za zabavo učil mizarstva.

Društva.

(Slovensko katol. akade-mično društvo »Danica«) pri-redi v torek, dne 14. t. m., tretji redni občni zbor s sledečim sporedom: A. 1. Čitanje zapisnika drugega obnovega zbora. 2. Čitanje zapisnika bratskega društva »Zarja«. 3. Poročilo odborovo. 4. Razgovor o vpre-jemu novih starejšin in tozadevni predlogi. 5. Predavanje t. Vrbovnik. 6. Slučajnosti. B. Zabavni del. — Čas: pol osmih zvečer. Lokal: Tršter »Zum Magistrat«, I., Lichten-felsgasse 1.

Telefonska in brzojavna poročila.

Japonsko-ruska vojska.

Petrograd, 13. junija. Ruska brzojavna agentura poroča: Sirijo se vesti, da se je pred Port Arturjem bila velika pomorska bitka v kateri so se potopile dveruske in štiri japonske velike ladje. — Dosedaj o tem še ni uradnega potrdila.

Berolin, 13. junija. Iz Tokia se po-roča sem preko Londona, da v Tokiu vsak dan pričakujejo padca Port Arturja. Oku nadaljuje bombardiranje ter se je po-lastil že nekaterih utrdb. To poročilo še ni potrjeno.

London, 13. junija. Iz glavnega rus-kega taborišča v Liaojanu poročajo, da so Japonci že štirikrat na-padli Port Artur, a da so bili vsakokrat odbiti z velikimi izgubami. Miščenko je porazil pri Vafantienu japonske čete. Dva ruska čast-nika sta prodrla iz Port Arturja v Liaojan s važnimi naznanili Kuropatkinu.

Petrograd, 13. junija. Prihodnje po-množenje armade, katero pričakuje Kuro-patkin iz Rusije, bo položaj na bojišču jako izpremenilo. Kuropatkin se bo potem lahko gibal. Kuroki je še v Fen van-čenu. Ob njegovem desnem krilu pri Sai-maci krožijo kozaki, ki imajo vsak dan pra-ske z Japonci.

London, 13. junija. Novo japonsko posojilo, katero so pričeli podpisovati v ne-deljo, ima znaten vseh. Podpisanih je že 30 milijonov jenov. Upoštevati je pri tem, da je mikado sam podpisal 20 milijonov jenov.

London, 13. junija. Japonski listi za-beležujejo vest, da hočejo nekatere vlasti posredovati med Rusijo in Japonsko. Japon-ski listi odklanjajo vsako posredovanje in pravijo, da se bo Japonska borila do zadnje kaplje krvi.

Dobrna pri Celju, 13. junija. Zani-manje za slavnost dne 19. junija je vse-stransko. Udeležba obeta biti velikaneka. Društva, katera se mislijo udeležiti z zasta-vami in še tega niso prijavila, naj blago-volijo naznaniti svojo udeležbo zanesljivo do srede 15. junija na naslov: Bralno društvo na Dobrni pri Celju.

Zagreb, 13. junija. Včeraj se je vršil v Zagrebu shod za finančno samostalnost Hrvaške. Navzočih je bilo tri do štiritisoč ljudi. Mesto je bilo vse v zastavih. Predsedoval je dr. Deren-čin. Govorili so dr. Vrbanić, dr. Frank, Stjepan Radić in Buk-šeg. Resolucije so bile soglasno sprejete. Končno je ljudstvo zapelo hrvaško narodno himno. Shodi se bodo nadaljevali po celi Hrvaški. Shod je bil včeraj tudi v Del-nicah.

Trst, 13. junija. Včeraj je v morski kopeli utonil A. Schmidt iz Liberec.

Belgrad, 13. junija. Srbski mini-ster Putnik odpotuje v Pariz, da naroči 20 baterij brzostrelnih topov od tovarne Creuzot. Posojilo dá otomanska banka v Parizu. Po-nudba avstrijske tvrdke Škoda je bila ugod-nejša, a jo je srbska vlada odbila.

Belgrad, 13. junija. Pri banketu, ki ga je dal Sulejman-paša v Plevlju, so srbski in turški zastopniki govorili, da se morajo zdru-žiti proti Avstriji.

Madrid, 13. junija. V cerkvi mesteca Baisa v pokrajini Orense je eksplodirala včeraj bomba, ki je napravila veliko škodo. Ranjene so tri osebe.

Listnica uredništva:

Zagreb, Stvar, na katero nas opozarjate, je že pred dnevi rešena v Vašem smislu.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji tlačni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opa- savanja	Stanje baro- metra, v mm.	Tempe- ratura po Celziju	Veterev.	Nebe	Padarina v 24 urah v mm.
11	9 zveč.	734,2	17,2	sl. svzh.	obl.	
12	7 zjut.	734,2	16,2	brezvetr.	"	1-6
	2. popol.	733,9	20,3	sr. jizah.	sk obl.	
12	9 zveč.	734,9	17,8	sl. jizah.	obl.	
13	7 zjut.	735,9	18,5	sl. jizah.	"	15
	2. popol.	735,2	18,8	brezvetr.	"	

Srednja temperatura sobote 16,6°, norm. 17,3°.

Srednja temperatura nedelje 18,3°, normale 17,4°.

Izjava.

„Slovenski Narod“ je poročal:
1.) O škofovem ukoru meni poslanem;
2.) O židanih rutah in srebrnih srčkah, katere kupujem in dajem mladim vdovam itd.;
3.) O osebah ženskega spola, ki hodijo v župnišče ob enajstih in dvajsetih ponoči;
4.) Dobesedno 9. junija 1904: „Rabi-jaten duhovnik“. Iz S.ške doline se nam piše: V soboto, 4. t. m., je moral biti naš župnik Tomaž Rožnik silno slabe volje, ker je našega kovača — sploh vzornega de-lavca — pri svojem hlevu čez most v vodo vrgel. Fajmošter, ki napade kovača in ga vrže čez most v vodo, — to je vendar nekaj novega. V nedeljo zjutraj je fajmoštru pri maši slabo postalo. Ni čuda, ko tako rad popiva po klerikalnih gostilnah do 11. ure in celo do polnoči ter se ga tako nasrka, da še kovače čez most v vodo meče. —

Izjavljam, da je vse do pičice zla-gano. Pozivljam »Slovenski Narod« in do-pisnike, naj mi dokažejo le eno teh trditvev, ako ne, jih imenujem javne, podle lažnjivec in najnesramnejše obrekovalce.

V Selcih, 10. junija 1904.

T. Rožnik
župnik.

1030 **Zahvala.**

Za povodom bolezni in smrti našega iskreno ljubljenega očeta, gospoda

Ignacija Breskvar

došlo nam dokazuje iskrenega sočutja kakor tudi za častno spremstvo na zadnji poti predragemu nam pokojniku izrekamo vsem najtoplejšo zahvalo. Posebej se še zahvaljujemo uslužbenecem tukajšnje tovarne za lep zaštevilo udeležbo pri pogrebu in podarjeni krasni venec ter č.č. usmiljenim sestram v bolnici za postrežbo.

Vsem prav iskrena zahvala!

Ljubljana, 13. junija 1904.

Žalujoči ostali.

1031 1-1

Marija Globočnik naznanja v svojem imenu in v imenu vseh ostalih sorodnikov vsem znanem in prijateljem pretužno vest o smrti iskreno ljubljenega soproga, oziroma očeta, gospoda

Ivana Globočnika

c. kr. davčnega oficijala

ki je danes, 11. t. m. ob polu 4. uri popoldne po dolgi bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče mirno zaspal v Gospodu v dobi 36 let.

Zemske ostanke dragega pokojnika bodo v ponedeljek, 13. junija, ob 5. uri popoldne pri cerkvi svetega Petra slovesno blagoslovili in nato prepeljali na pokopališče k svetemu Krištofu, kjer jih bodo položili v lastno rakev.

Sv. zadušne maše se bodo brale v več cerkvah.

Prosi se tihega sožalja.

Ljubljana, 11. junija 1904.

Mesto posebnega obvestila.

Montinit, pritrjevalno sredstvo za kamenje, kovino, lesenje itd., priporoča gg. kamnosekom in ključarskim mojstrom tvrdka **BRATA EBERL**, edina zaloga za Kranjsko, v Ljubljani, Frančiškanske ulice.

Vnana naročila proti povzetju. 524 27 11-7

Hiša,

enonadstropna, z gospodarskimi poslopji, vrtom, gozdi, travniki in kavarniškim obrtom z električno razsvetljavo

prodam iz proste volje.

Več se izve pri posestniku.

Škofja Loka, 7. junija 1904.

Šink Anton

991 8-5 Spodnji trg šte. 50.

Vabilo

na

redni občni zbor

„Prvega občnega konsumnega društva“

v Radečah pri Zidanem mostu,

registrirane zadruge z omejeno zavezo, kateri se bode vršil

na praznik sv. Petra in Pavla, dne 29. junija 1904

ob 3 uri popoldne v prostorih hotela „Narodni dom“ v Radečah.

Dnevni red:

1. Porčilo načelstva.
2. Porčilo nadzorstva.
3. Odobrenje računa za l. 1903.
4. Sklepanje o razdružbi zadruge.
5. Eventuelna izvolitev likvidatorja.
6. Eventuelna volitev načelstva.
7. Eventuelna volitev pregledovalnega odseka.
8. Slučajnosti.

K čilni udeležbi vabi člane

Načelstvo.

1028 1-1

Ker je ta občni zbor v zmislu § 35 zadr. pravil sklepčen le, ako je navzočih tri petine vpisanih združnikov in ker je važno, da se občni zbor ta dan izvrši, se prosi, da se vsi člani prav zanesljivo udeležijo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrirana zadruga z neomejenim poroštvom

v lastni hiši v Ljubljani v lastni hiši

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

23 104-48

4 1/2 0/0

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Upravno premoženje kmetske posojilnice znaša **K 5.245.845'40.**

Stanje hran. vlog **K 5.089.883'14.** Denarni promet **K 23.806'306'40.** Stanje rez. zaklada **K 98.238'41.**

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po združnikih.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406. — Telefon št. 185

Dobro izvežban

trgovski pomočnik

želi vstopiti v kako trgovino s specijalnim blagom. Ponudbe pod naslovom: **B. F., Siraža, poste restante. 1029 2-1**

Restavracija pri kolodvoru

v Vižmarjih

se takoj odda v najem

z vsem pohištvom. Poleg hiše je tudi vrt in njiva. 10.6 5-3

Več se izve ravno tam.

Razpis.

1032 1-3

Deželni odbor kranjski oddaja potom javne dražbe naslednja dela v izvršitev:

- 1) Odstranitev jezua na Krki pri Brodu in odkop otokov v proračunjenem znesku 4000 K.
- 2) Zagradbo levega brega Krke pri Mršči vasi v proračunjenem znesku 6000 K, od katerega zneska se pa odbije 900 K za naturalna dela, oziroma za dobave po udeležencih.

Pismene ponudbe z napovedbo popusta ali naplčila v procentih na enotne cene v proračunih naj se predložijo podpisaneemu deželnemu odboru

do 2. julija t. l. 12. ure opoldne.

Ponudbe, ki naj se glasé za eno ali za drugo delo ali pa za obe deli skupaj, morajo biti kolkovane s kolkom za 1 K ter jih je doposlati zapečatené s primernim napisom.

Ponudbam mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukleni.

Razven tega je dodati kot vadij 5% stavbnih stroškov v gotovini ali v popularno-varnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico izbrati ponudnika za vsako delo posebej ali pa tudi za obe deli skupaj, in sicer ne glede na višino ponudne cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno obravnavo.

Načrti, proračuni in stavbni pogoji so na ogled v navadnih uradnih urah v deželnem stavbnem uradu.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, 12. junija 1904.

Največja zaloga, najboljša in najcenejša tvrdka za naročevanje ozir. nakupovanje

Copičev za pleskarje, sobne slikarje, zidarje in mizarje.

Lakov, pristnih angleških, za vozove.

Emajlne prevlake, pristne, v posudicah po 1/4, 1/2, 1 in 1 kg.

Jantarjeve glazure za pōde. Edino trpežno in najlepše mazilo za trde in mehke pōde.

Voščila, štedilnega, brezbarvnega in barvastega za pōde; najcenejše in najboljše.

Rapidola, pripravnega za vsakovrstne prevlake.

Brunolina za barvanje naravnega lesa in pohištva. 288 50-34

Oljnatih barv, priznane najboljše.

Oljnatih barv v tubah, g. dr. Schönfelda.

Firneža, prirejenega iz lanenega olja, pristnega, kranjskega.

Steklarskega kleja, pristnega, zajamčeno trpežnega.

Gipsa, alabasterskega in štukaturnega.

Karbolineja, najboljšega.

Fasadnih barv za apno.

Barv, suhih, kemičnih, prstenih in rudninskih.

Kleja za mizarje in sobne slikarje.

Vzorcev za slikarje, najnovejših.

Ustanovljeno 1. 1832. **Adolf Hauptmann** Ustanovljeno 1. 1832.

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja

v Ljubljani.

Že skozi 19 let

boleham na želodec. Po poskušajah z različnimi zdravili sem začel leta 1896. rabiti Vašo

tinkturo za želodec,

ki mi je vedno prav dobro služila kot učinkujoče zdravilo, pa ne le meni, ampak tudi raznim boleham osebam, katerim sem jo podaril. Zato jo najtopleje priporočam vsakomur, ki trpi na želodčni bolezni. 790 50-6

Friderik Repolusk,

župnik v št. Vidu nad Valdekom, p. Mistling, 16. dec. 1903.

Resnici čast!

Vaše „Železnato vino“ se mi je pri mnogoteri, večletni uporabi v svoji družini, kakor pri drugih obično izobno obneslo. Prav posebno je bil njega učinek očividni pri slabokrvnih, pri osebah oslabljenih prebavil in nerednem krvotoku ter podobnih defektih. Zato morem Vaše res izobno železnato vino iz lastne večletne izkušnje v enakih in podobnih slučajih vsakemu kar najtopleje priporočati!

Anton Žnidaršič,

župnik pri Beli cerkvi, p. št. Jernaf, Dolenjsko 1. marca 1904.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje

odlikovani lekarnar **G. PICCOLI**, Ljubljana

lekarna „Pri angelu“, Dunajska cesta, dvorni založnik Njihove Svetosti papeža.

Muhe so zopet sitne!

Onesnažijo stanovanje in jedila, prenašajo bolezen od bolnikov in mrličev, od izmetkov in mrhovine, trpinčijo človeka in živino. 949 12

Nastavite povsod ameriansko nastavo za muholov

TANGLEFOOT

En list velja 10 vinarjev (za 2000 muh)

Dobi se povsod. Glavna zaloga za Kranjsko:

EDMUND KAVČIČ v Ljubljani.

Novo, pa izvrstno!

Cunard Line

parobrodna družba prve vrste vozeča

TRST-NEW YORK

Oceana vožnja krog 8 dni!

Najboljša in najcenejša pot iz Avstrije v Ameriko, prosta, dobra in obila hrana ter 100 kg proste prtljage, pričenši

že od Ljubljane.

Nobenega presedavanja, nobenih postranskih stroškov med potjo

50 kron 50

ceneje, nego povsod drugje.

Prihodnji odhod iz Trsta:

Parnik „Slavonia“ dne 25. junija in pozneje vsake 14 dni. Iz Ljubljane dan preje zvečer. Vpisati se in vozno karto z 20 K tu zaarati, je vsaj nekaj dni preje. — Vsakršna pojasnila te proge ter vozne karte, daje le

R. Nowy

konces. glavni agent, Ljubljana

Marijin trg št. 1.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.